

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

18 päivänä kesäkuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Direktiivi 96/71/EY — 1 artiklan 3 kohdan a ja c alakohta — Työntekijöiden lähettäminen työhön — Työvoiman vuokraus — Vuoden 2003 liittymisasiakirja — Liitteessä X olevan 1 luvun 2 ja 13 kohta — Siirtymätoimenpiteet — Unkarin kansalaisten pääsy niiden valtioiden työmarkkinoille, jotka jo olivat Euroopan unionin jäsenvaltioita päivänä, jona Unkarin tasavalta liittyi unioniin — Työlupaa koskeva vaatimus työvoimaa vuokrattaessa — Muut kuin arat alat

Asiassa C-586/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Pesti központi kerületi bíróság (Unkari) on esittänyt 22.10.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.11.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Martin Meat kft

vastaan

Géza Simonfay ja

Ulrich Salburg,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit K. Jürimäe (esittelevä tuomari), J. Malenovský, M. Safjan ja A. Prechal,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Illéssy,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.10.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Martin Meat kft, edustajanaan ügyvéd R. Zuberecz,
- Géza Simonfay ja Ulrich Salburg, edustajanaan ügyvéd V. Nagy,
- Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér ja A. M. Pálffy,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Möller,

* Oikeudenkäyntikieli: unkari.

- Itävallan hallitus, asiamiehenään G. Hesse,
- Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja D. Lutostańska,
- Euroopan komissio, asiamiehinään J. Enegren ja A. Sipos,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.1.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymiseshdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan (EUVL 2003, L 236, s. 33; jäljempänä vuoden 2003 liittymisasiakirja) liitteessä X olevan 1 luvun 2 ja 13 kohdan sekä palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16.12.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY (EYVL 1997, L 18, s. 1) 1 artiklan 3 kohdan c alakohdan, luettuina tuomion Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64) valossa, tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Martin Meat kft (jäljempänä Martin Meat) sekä Géza Simonfay ja Ulrich Salburg, jotka ovat oikeudellisia neuvonantajia, ja joka koskee sellaisen sakon korvaamista Martin Meatile, joka Martin Meatin oli maksettava sen takia, että se oli lähettänyt unkarilaisia työntekijöitä työhön Itävaltaan ilman, että se oli hankkinut heille työ lupaa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Vuoden 2003 liittymisasiakirja

- 3 Vuoden 2003 liittymisasiakirjan 24 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tämän asiakirjan liitteissä V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII ja XIV lueteltuja toimenpiteitä sovelletaan uusien jäsenvaltioiden osalta kyseisissä liitteissä määrättyin edellytyksin.”
- 4 Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen X otsikko on ”Luettelo, jota tarkoitetaan liittymisasiakirjan 24 artiklassa: Unkari”. Kyseisessä liitteessä olevan 1 luvun, jonka otsikko on ”Henkilöiden vapaa liikkuvuus”, 1, 2, 5 ja 13 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. [SEUT 45 artiklaa ja SEUT 56 artiklan ensimmäistä kohtaa] sovelletaan täysimääräisesti työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen ja direktiivin [96/71] 1 artiklassa määriteltä työntekijöiden tilapäistä liikkuvuutta edellyttävien palvelujen tarjoamisen vapauteen toisaalta Unkarin ja toisaalta Belgian, Tšekin tasavallan, Tanskan, Saksan, Viron, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Irlannin, Italian, Latvian, Liettuan, Luxemburgin, Alankomaiden, Itävallan, Puolan, Portugalin, Slovenian, Slovakian, Suomen, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä ainoastaan, jollei 2–14 kohdassa vahvistetuista siirtymämääräyksistä muuta johdu.

2. Poiketen siitä, mitä [työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annetun neuvoston] asetuksen (ETY) N:o 1612/68 [(EYVL L 257, s. 2)] 1–6 artiklassa säädetään, ja liittymispäivää seuraavan kahden vuoden ajanjakson päättymiseen saakka nykyiset jäsenvaltiot soveltavat kansallisia tai kahdenvälisistä sopimuksista johtuvia toimenpiteitä, joilla säädellään Unkarin kansalaisten pääsyä niiden työmarkkinoille. Nykyiset jäsenvaltiot voivat jatkaa tällaisten toimenpiteiden soveltamista [Unkarin] liittymispäivää seuraavan viiden vuoden ajanjakson päättymiseen saakka.

--

5. Jäsenvaltio, joka jatkaa kansallisten toimenpiteiden tai kahdenvälisistä sopimuksista johtuvien toimenpiteiden soveltamista edellä 2 kohdassa tarkoitetun viiden vuoden määräajan päättyessä, voi jatkaa kyseisten toimenpiteiden soveltamista liittymispäivää seuraavan seitsemän vuoden ajanjakson päättymiseen saakka, mikäli sen työmarkkinoille aiheutuu tai uhkaa aiheutua vakavia häiriöitä, ilmoitettuaan siitä komissiolle. Jos ilmoitusta ei tehdä, sovelletaan asetuksen [N:o 1612/68] 1–6 artiklaa.

--

13. Itävalta ja Saksa saavat, jos ja niin kauan kuin ne edellä esitettyjen siirtymämääräysten nojalla soveltavat kansallisia toimenpiteitä tai kahdenvälisistä sopimuksista johtuvia toimenpiteitä unkarilaisten työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen, ilmoitettuaan asiasta ensin komissiolle poiketa [SEUT 56 artiklan ensimmäisestä kohdasta] rajoittaakseen Unkariin sijoittautuneiden yritysten palvelujen tarjoamisen yhteydessä työntekijöiden tilapäistä liikkumista tapauksissa, joissa työntekijöiden oikeutta tehdä työtä Itävallassa ja Saksassa säädellään kansallisin toimenpitein sellaisten työmarkkinoidensa tietyillä aroilla palvelualoilla ilmenevien vakavien häiriöiden tai niiden uhan yhteydessä, joita voi joillakin alueilla aiheutua palvelujen tarjoamisesta valtioiden välillä direktiivin [96/71] 1 artiklassa määritellyn mukaisesti.

Luettelo palvelualoista, jotka voivat kuulua kyseisen poikkeuksen piiriin, on seuraava:

--

— Itävallassa:

[Puutarhapalvelut, kivityöstö: leikkaus, muotoilu ja viimeistely, metallirakenteiden ja niiden osien valmistus, rakentaminen ja siihen liittyvä toiminta, turvallisuuspalvelut, teollisuussiivous, kotisairaanhoido, sosiaalipalvelut ilman majoitusta]

--”

- 5 Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen XII otsikko on ”Luettelo, jota tarkoitetaan liittymisasiakirjan 24 artiklassa: Puola”. Siihen sisältyy Puolan tasavaltaa koskevia määräyksiä, jotka vastaavat pääosin Unkarin tasavaltaa koskevia määräyksiä.

Direktiivi 96/71

- 6 Direktiivin 96/71 1 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan jäsenvaltioon sijoittautuneisiin yrityksiin, jotka tarjotessaan valtioiden välillä palveluja lähettävät 3 kohdan mukaisesti työntekijöitä työhön toisen jäsenvaltion alueelle.

--

3. Tätä direktiiviä sovelletaan, kun 1 kohdassa tarkoitetut yritykset toteuttavat jotain seuraavista valtioiden välisistä toimenpiteistä:

- a) työntekijän lähettäminen työhön yrityksen lukuun ja sen johdolla jäsenvaltion alueelle kyseisen yrityksen ja asianomaisessa jäsenvaltiossa toimivan palvelujen vastaanottajan välillä tehdyn sopimuksen nojalla, jos lähettävän yrityksen ja työntekijän välillä on työsuhde työntekijän lähetettynä olon ajan,

--

tai

- c) kun kyse on tilapäistä työvoimaa välittävästä yrityksestä tai työvoiman vuokrausta harjoittavasta yrityksestä, työntekijän lähettäminen jonkin jäsenvaltion alueelle sijoittautuneen tai siellä toimintaansa harjoittavan yrityksen käyttöön, jos tilapäistä työvoimaa välittävän yrityksen tai työvoiman vuokrausta harjoittavan yrityksen ja työntekijän välillä on työsuhde työntekijän lähetettynä olon ajan.

--”

Itävallan oikeus

- 7 Työvoiman vuokrausta koskevan lain (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz; BGBl. 196/1988; jäljempänä AÜG) 3 §:n 1 momentin mukaan työvoiman vuokrauksella tarkoitetaan työntekijöiden asettamista kolmannen käyttöön työn suorittamista varten.

- 8 AÜG:n 4 §:n sanamuoto on seuraava:

”(1) Arvioitaessa sitä, onko kyse työvoiman vuokrauksesta, on otettava huomioon tilanteen todellinen taloudellinen sisältö eikä siitä saatavaa ulkoista vaikutelmaa.

(2) Kyse on työvoiman vuokrauksesta myös erityisesti silloin, kun työntekijät suorittavat työtehtäviään toimeksiantajan yrityksessä toimeksiantosopimusten täyttämiseksi mutta

1. eivät suorita mitään toimeksisaajan suoritettaviksi kuuluvia töitä tai palveluita, jotka poikkeavat ja ovat erotettavissa toimeksiantajan tavaroista, palveluista tai välituotteista, tai osallistu näiden töiden tai palvelujen suorittamiseen

tai

2. eivät tee työtä ensisijaisesti toimeksisaajan tarvikkeiden ja työkalujen avulla

tai

3. kuuluvat organisatorisesti toimeksiantajan yritykseen ja sen suorittaman työn ja ammattitoiminnan valvonnan piiriin

tai

4. toimeksisaaja ei vastaa työn tai palvelujen tarjoamisen lopputuloksesta.”

9 Ulkomaalaisten palkkaamista koskevan lain (Ausländerbeschäftigungsgesetz; BGBl. 218/1975), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä (jäljempänä AuslBG), 18 §:n 1–11 momentissa säädetään niistä tapauksista, joissa ulkomaalaisella on oltava työ lupa tai työhön lähettämistä koskeva lupa.

10 AuslBG:n 18 §:n 12 momentissa säädetään seuraavaa:

”Sellaisten ulkomaalaisten osalta, jotka yritys, jonka kotipaikka on toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa jäsenvaltiossa, lähettää tilapäisen työsuorituksen suorittamista varten Itävaltaan, ei vaadita työ lupaa tai työhön lähettämistä koskevaa lupaa, jos

1. he ovat saaneet laillisesti luvan työn tekemiseen siinä valtiossa, jossa yrityksen kotipaikka on, ja tämä lupa on voimassa yli sen ajan, jonka heidän työhön lähettämisensä Itävaltaan kestää, ja he työskentelevät laillisesti lähettävän yrityksen palveluksessa ja
2. työ sopimuksia koskevan lainsäädännön mukauttamisesta annetun lain (Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz; BGBl. 459/1993) 7b §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen 1–3 kohdan ja 2 momentin mukaisia Itävallan palkka- ja työ ehtoja sekä sosiaaliturvasäännöksiä noudatetaan.”

11 AuslBG:n 32a §:n 6 momentti on siirtymäsäännös, joka koskee jäsenvaltioita, jotka liittyivät Euroopan unioniin 1.5.2004. Siinä säädetään seuraavaa:

”18 §:n 1–11 momenttia sovelletaan sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen [unionin] kansalaisten tai kolmansien maiden kansalaisten palvelukseen ottamiseen, jotka työnantaja, jonka kotipaikka on Tšekin tasavallassa, Viron tasavallassa, Latvian tasavallassa, Liettuan tasavallassa, Unkarin tasavallassa, Puolan tasavallassa, Slovenian tasavallassa tai Slovakian tasavallassa, on lähettänyt työhön Itävaltaan tilapäistä palvelujen tarjoamista varten sellaisella palvelualalla, jonka osalta [SEUT 56] artiklassa tarkoitettuja palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksia voidaan asettaa liittymissopimuksen henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevassa luvussa (liittymisasiakirjan 24 artiklassa tarkoitettu liitteissä V ja VI, VIII–X ja XII–XIV oleva luettelo) olevan siirtymätoimenpiteitä koskevan 13 kohdan nojalla.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

12 Alpenrind GmbH (jäljempänä Alpenrind), joka on Itävallan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka on erikoistunut lihan leikkaamiseen ja jalostetun lihan myyntiin, teki vuonna 2007 Martin Meatin, joka on Unkariin sijoittautunut yhtiö, kanssa sopimuksen. Kyseisen sopimuksen mukaan Martin Meatin oli määrä jalostaa 25 naudanruhon puolikasta viikoittain ja pakata tämä liha sen myyntiä varten.

13 Jalostus- ja pakkaustyöt suoritettiin Salzburgissa (Itävalta) sijaitsevilla Alpenrindin teurastamon tiloissa. Martin Meat, joka maksoi Alpenrindille kiinteämääräistä vuokraa, oli vuokrannut nämä tilat ja näissä töissä käytettävät koneet. Alpenrind vastasi tilojen käyttöön liittyvistä kuluista. Näissä töissä käytettävät tarvikkeet, kuten veitset, sahat ja suojavaatteet, kuuluivat Martin Meatille.

14 Martin Meatin unkarilaiset työntekijät suorittivat nämä työt. Alpenrindin työnjohtaja antoi Martin Meatin työnjohtajalle ohjeita, jotka koskivat jalostettavia ruhoja ja niiden jalostamistapaa. Tämän jälkeen Martin Meatin työnjohtaja organisoivat näiden työntekijöiden, joille hän antoi ohjeita, työt. Alpenrind valvoi suoritettua työn laatua.

15 Martin Meatin tarjoamistaan palveluista saama korvaus riippui jalostetun lihan määrästä. Tätä korvausta pienennettiin siinä tapauksessa, että tämä liha oli laadultaan riittämätöntä.

- 16 Sen jälkeen, kun Martin Meat oli toimittanut Itävallan viranomaisille työhön lähettämisen vahvistamista koskevat pyynnöt, Itävallan viranomaiset ilmoittivat sille, että ne katsoivat, että sen sopimussuhde Alpenrindin kanssa ei muodostunut palvelujen tarjoamiseen nähden liitännäisestä työvoiman työhön lähettamisestä, joka edellyttää ainoastaan AuslBG:n 18 §:n 12 momentissa tarkoitettua työhön lähettämistä koskevaa vahvistusta, vaan AÜG:n 4 §:ssä tarkoitettua työvoiman vuokraamisesta, joka edellytti työlupaa vuoden 2003 liittymisasiakirjan työmarkkinoille pääsyä koskevien siirtymämääräysten, sellaisina kuin ne on pantu täytäntöön AuslBG:n 32a §:n 6 momentissa, mukaisesti.
- 17 Näin ollen Alpenrindille määrättiin yli 700 000 euron suuruinen sakko. Alpenrindin ja Martin Meatin välisen sopimuksen nojalla Martin Meatin oli maksettava tämä sakko.
- 18 Martin Meat päätti nostaa oikeudellisia neuvonantajiaan Simonfayta ja Salburgia vastaan vahingonkorvauskanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa. Simonfay ja Salburg olivat ilmoittaneet Martin Meatile ennen kyseisen sopimuksen tekemistä, että kyseisen sopimuksen, jossa määrättiin unkarilaisten työntekijöiden palkkaamisesta itävaltalaiseen teurastamoon, täyttäminen ei edellyttänyt työlupien hankkimista. He olivat näin ollen katsoneet, että pääasiassa kyseessä oleva toiminta ei kuulunut vuoden 2003 liittymisasiakirjassa aroiksi luokiteltujen palvelualojen piiriin ja että asianomainen sopimussuhde ei merkinnyt työvoiman vuokraamista.
- 19 Näissä olosuhteissa Pesti központi kerületi bíróság (Pestin kaupunginosan alioikeus) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Voidaanko [unionin] oikeudessa ja erityisesti [tuomiossa Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64)] määritellystä käsitteestä ’työvoiman vuokraus’ puhua tilanteessa, jossa toimeksisaaja sitoutuu jalostamaan naudanruhoja omaa henkilöstöään käyttäen toimeksiantajalta vuokraamissaan tiloissa tämän teurastamossa ja pakkaamaan ne valmiiksi myyntiä varten, kun toimeksisaajalle maksettava palkkio määräytyy jalostettujen lihakilojen määrän perusteella siten, että palkkiota vähennetään, jos jalostettu liha on laadultaan huonoa, ottaen huomioon, että toimeksisaaja suorittaa kyseisen palvelun vastaanottavassa valtiossa yksinomaan tälle toimeksiantajalle, joka myös valvoo lihanjalostustyön laatua?
- 2) Sovelletaanko [tuomiossa Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64)] vahvistettua periaatetta, jonka mukaan työvoiman vuokrausta voidaan rajoittaa Euroopan unioniin 1.5.2004 liittyneiden jäsenvaltioiden [vuoden 2003 liittymisasiakirjassa] annettujen, työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien siirtymäkauden poikkeusten soveltamisaikana, työvoiman vuokrauksen yhteydessä sellaistenkin työntekijöiden lähettämiseen, jotka on Itävaltaan työhön lähettänyt jäsenvaltioon sijoittautunut yritys, jos lähettäminen tapahtuu alalla, jota ei ole suojattu [vuoden 2003 liittymisasiakirjassa]?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen kysymys

- 20 Toisella kysymyksellään, jota on tarkasteltava ensiksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee pääasiallisesti, onko vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 ja 13 kohtaa tulkittava siten, että Itävallan tasavallalla on oikeus rajoittaa työvoiman vuokrausta alueellaan kyseisessä liitteessä olevan 1 luvun 2 kohdan mukaisesti, vaikka työvoiman vuokraus ei koske kyseisessä liitteessä olevan 1 luvun 13 kohdassa tarkoitettua arkaa alaa.

- 21 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 kohdassa poiketaan työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta siten, että sen mukaan asetuksen N:o 1612/68 1–6 artikla jätetään siirtymätoimenpiteenä soveltamatta Unkarin kansalaisiin. Tämän määräyksen mukaan jäsenvaltiot soveltavat 1.5.2004 alkavan kahden vuoden pituisen ajanjakson ajan kansallisia tai kahdenvälisistä sopimuksista johtuvia toimenpiteitä, joilla säännellään Unkarin kansalaisten pääsyä niiden työmarkkinoille. Siinä määrätään myös, että jäsenvaltiot voivat jatkaa tällaisten toimenpiteiden soveltamista Unkarin tasavallan unioniin liittymispäivää seuraavan viiden vuoden ajanjakson päättymiseen saakka.
- 22 Kyseisen liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 13 kohdassa poiketaan puolestaan palvelujen tarjoamisen vapaudesta, kun palvelujen tarjoaminen edellyttää työntekijöiden tilapäistä liikkuvuutta. Sitä sovelletaan ainoastaan Saksan liittotasavaltaan ja Itävallan tasavaltaan, ja se on sellaisten neuvottelujen tulos, jotka nämä jäsenvaltiot aloittivat saadakseen aikaan siirtymäkauden järjestelmän kaikille direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuille palvelujen tarjoamisille (ks. analogisesti tuomio *Vicoplus ym.*, C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 40 kohta). Siinä luetellaan arat alat, joilla näillä kahdella jäsenvaltiolla on oikeus rajoittaa työntekijöiden tilapäistä liikkuvuutta edellyttävän palvelujen tarjoamisen vapautta. Direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettu työvoiman vuokraus on tällaista palvelujen tarjoamista.
- 23 Unionin tuomioistuin totesi tuomiossa *Vicoplus ym.* (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 32 kohta) toimenpiteistä, jotka Alankomaiden kuningaskunta oli toteuttanut puolalaisten työntekijöiden osalta, että jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa ulkomaisen työvoiman vuokrauksen ehdoksi asetetaan työlupien myöntäminen, on pidettävä vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdassa – joka on Puolan tasavaltaa koskeva määräys, joka vastaa pääosin kyseisen liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 kohtaa, jota sovelletaan käsiteltävässä asiassa – tarkoitettuna toimenpiteenä, jolla säännellään Puolan kansalaisten pääsyä kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille.
- 24 Tästä toteamuksesta seurasi, että oikeus rajoittaa direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua työntekijöiden vuokrausta ei kuulunut pelkästään Saksan liittotasavallalle ja Itävallan tasavallalle, jotka olivat neuvotelleet tältä osin erityisen poikkeuksen, vaan se ulottui myös kaikkiin muihin valtioihin, jotka jo olivat unionin jäsenvaltioita päivänä, jona Puolan tasavalta liittyi unioniin (ks. vastaavasti tuomio *Vicoplus ym.*, C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 40 kohta).
- 25 Koska vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 ja 13 kohta vastaa pääosin kyseisen liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 ja 13 kohtaa, tuomiossa *Vicoplus ym.* (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64) esitettyjä Puolan tasavaltaa koskevia seikkoja voidaan soveltaa analogisesti Unkarin tasavaltaan.
- 26 Tästä seuraa, että valtioilla, jotka jo olivat unionin jäsenvaltioita päivänä, jona Unkarin tasavalta liittyi unioniin, on oikeus rajoittaa direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettua työvoiman vuokrausta vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 kohdan nojalla.
- 27 Se, että Saksan liittotasavalta ja Itävallan tasavalta neuvottelivat kyseisen liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 13 kohtaan sisältyvän erityisen poikkeuksen, joka koskee tiettyjä arkoja aloja, joilla näillä kahdella jäsenvaltiolla on oikeus rajoittaa työntekijöiden liikkuvuutta edellyttävän palvelujen tarjoamisen vapautta, ei voi kuitenkaan viedä niiltä oikeutta rajoittaa työvoiman vuokrausta kyseisen liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 kohdan, joka – toisin kuin saman liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 13 kohta – ei koske pelkästään tiettyjä arkoja aloja, mukaisesti.
- 28 Tämä päätelmä on sen kyseisessä liitteessä X olevan 1 luvun 2 kohdan tarkoituksen mukainen, joka on sen estäminen, että uusien jäsenvaltioiden liittymisestä unioniin aiheutuisi vanhojen jäsenvaltioiden työmarkkinoille häiriöitä, jotka johtuisivat siitä, että niille saapuisi äkkiä huomattavia määriä kyseisten uusien jäsenvaltioiden kansalaisia (ks. analogisesti tuomio *Vicoplus ym.*, C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 34 kohta).

- 29 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 34 kohdassa, ei voida myöskään katsoa, että Saksan liittotasavallan ja Itävallan tasavallan, jotka tukivat jo varhaisessa vaiheessa siirtymätoimenpiteitä, joiden tarkoituksena oli suojata työmarkkinoita uusista jäsenvaltioista peräisin olevien työntekijöiden odotettavissa olevalta tulvalta kyseisten jäsenvaltioiden liittyttyä unioniin, neuvottelema poikkeus jättäisi niille vähemmän liikkumavaraa kuin niille jäsenvaltioille, jotka eivät neuvotelleet tällaista poikkeusta säännelläkseen unkarilaisten työntekijöiden tulvaa alueellaan.
- 30 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 ja 13 kohtaa on tulkittava siten, että Itävallan tasavallalla on oikeus rajoittaa työvoiman vuokrausta alueellaan kyseisessä liitteessä olevan 1 luvun 2 kohdan mukaisesti, vaikka työvoiman vuokraus ei koske kyseisessä liitteessä olevan 1 luvun 13 kohdassa tarkoitettua arkaa alaa.

Ensimmäinen kysymys

- 31 Aluksi on muistutettava, että kun unionin tuomioistuimen käsiteltävänä on ennakkoratkaisupyyntö, sen tehtävänä on selvittää kansalliselle tuomioistuimelle unionin oikeussääntöjen ulottuvuutta, jotta tämä kansallinen tuomioistuin voi soveltaa näitä sääntöjä asianmukaisella tavalla tosiseikkoihin, jotka sen käsiteltäväksi on saatettu, eikä soveltaa näitä sääntöjä itse, mikä johtuu varsinkin siitä, ettei unionin tuomioistuimella välttämättä ole kaikkia tähän tarvittavia tietoja (tuomio *Omni Metal Service*, C-259/05, EU:C:2007:363, 15 kohta).
- 32 Näissä olosuhteissa ensimmäinen kysymys on ymmärrettävä siten, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee sillä pääasiallisesti, mitkä ovat – kun kyseessä on pääasiassa kyseessä olevan kaltainen sopimussuhde – ne merkitykselliset seikat, jotka on otettava huomioon määritettäessä, onko tämä sopimussuhde luokiteltava direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi työvoiman vuokraukseksi.
- 33 Tässä yhteydessä tuomiosta *Vicoplus ym.* (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 51 kohta) ilmenee, että kyse on direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettusta työvoiman vuokrauksesta, kun kolme ehtoa täyttyy. Ensinnäkin työvoiman vuokraus on palvelujen suoritus, josta maksetaan korvaus ja jossa työntekijä pysyy palveluja tarjoavan yrityksen palveluksessa ilman, että työvoimaa käyttävän yrityksen kanssa tehdään minkäänlaista työsopimusta. Toiseksi työvoiman vuokraukselle on ominaista, että työntekijän siirtyminen vastaanottavaan jäsenvaltioon on itsessään palveluja tarjoavan yrityksen palvelujen tarjoamisen tarkoitus. Kolmanneksi työvoiman vuokrauksen yhteydessä työntekijä suorittaa tehtävänsä työvoimaa käyttävän yrityksen valvonnan ja johdon alaisena.
- 34 Ensinnäkin toisen ehdon, jossa edellytetään sen arviointia, mikä on palveluja tarjoavan yrityksen palvelujen tarjoamisen tarkoitus itsessään, yhteydessä on otettava huomioon kaikki seikat, joista ilmenee, onko työntekijän siirtyminen vastaanottavaan jäsenvaltioon kyseisen palvelujen tarjoamisen tarkoitus vai ei.
- 35 Tässä yhteydessä on muistutettava, että palvelujen tarjoajan on lähtökohtaisesti suoritettava sopimuksessa määrätyn mukainen palvelu, joten palvelujen tarjoajan on vastattava palvelujen suorittamisen, joka ei ole kyseisen sopimuksen mukainen, seurauksista. Tästä seuraa, että määritettäessä, onko työntekijän lähettäminen työhön vastaanottavaan jäsenvaltioon itsessään palvelujen tarjoamisen tarkoitus, on otettava huomioon muun muassa kaikki seikat, joista ilmenee, että palvelujen tarjoaja ei vastaa sen seurauksista, että sopimuksessa määrättyä palvelua ei ole suoritettu sopimuksen mukaisesti.

- 36 Näin ollen siinä tapauksessa, että kyseisen sopimuksen velvoitteista seuraa, että palvelujen tarjoaja on velvollinen suorittamaan kyseisessä sopimuksessa määrätyn palvelun moitteettomasti, on lähtökohtaisesti vähemmän todennäköistä, että kyse on työvoiman vuokrauksesta, kuin siinä tapauksessa, että palvelujen tarjoaja ei vastaa sen seurauksista, että kyseistä palvelua ei ole suoritettu sopimuksen mukaisesti.
- 37 Käsiteltävässä asiassa kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tarkistaa sopimuksen osapuolten velvoitteiden laajuus sen osapuolen tunnistamiseksi, jonka on vastattava sen seurauksista, että kyseistä palvelua ei ole suoritettu sopimuksen mukaisesti; tässä yhteydessä se, että palvelujen tarjoajan saama korvaus vaihtelee jalostetun lihan määrän mukaan mutta myös kyseisen lihan laadun mukaan, viittaa siihen, että kyseinen palvelujen tarjoaja on velvollinen suorittamaan tämän palvelun moitteettomasti.
- 38 Lisäksi se, että palvelujen tarjoaja voi vapaasti määrittää tarpeelliseksi katsomansa vastaanottavaan jäsenvaltioon lähetettävien työntekijöiden määrän – tilanne näyttää olevan pääasiassa tällainen, kuten pääasian vastaajat ovat maininneet istunnossa –, viittaa siihen, että asianomaisen palvelujen tarjoamisen tarkoituksena ei ole työntekijöiden siirtyminen vastaanottavaan jäsenvaltioon vaan työntekijöiden siirtyminen on liitännäinen kyseisessä sopimuksessa määrätyn palvelun suorittamiseen nähden ja että kyse on siis direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettusta työntekijöiden työhön lähettämisestä.
- 39 Sitä vastoin siitä, että palvelujen tarjoajalla on vain yksi asiakas vastaanottavassa jäsenvaltiossa, ja siitä, että kyseinen palvelujen tarjoaja vuokraa niitä tiloja, joissa palvelujen tarjoaminen suoritetaan, ja koneita, ei saada pääasiassa hyödyllisiä vihjeitä siihen kysymykseen vastaamiseksi, onko työntekijöiden siirtyminen kyseiseen jäsenvaltioon asianomaisen palvelujen tarjoamisen todellinen tarkoitus.
- 40 Toiseksi unionin tuomioistuimen tuomiossa Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 51 kohta) asettaman kolmannen ehdon osalta on täsmennettävä – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 kohdassa –, että työntekijöihin itseensä kohdistuva valvonta ja johto sekä asiakkaan suorittama varmistus siitä, että palvelusopimus on pantu asianmukaisesti täytäntöön, on erotettava toisistaan. Palvelujen tarjoamisen yhteydessä on nimittäin tavallista, että asiakas varmistaa, että suoritettu palvelu on sopimuksen mukainen. Lisäksi asiakas voi antaa palvelujen tarjoamisen yhteydessä tiettyjä yleisiä ohjeita palvelujen tarjoajan palveluksessa oleville työntekijöille ilman, että tämä merkitsee tuomiossa Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 51 kohta) asetetussa kolmannessa ehdossa tarkoitettua johto- ja valvontavallan käyttämistä näihin työntekijöihin, sillä ehdolla, että palvelujen tarjoaja antaa heille täsmällisiä ja yksilöllisiä ohjeita, joiden palvelujen tarjoaja katsoo olevan tarpeen asianomaisen palvelujen tarjoamisen suorittamiseksi.
- 41 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että kun kyseessä on pääasiassa kyseessä olevan kaltainen sopimussuhde, määritettäessä, onko tämä sopimussuhde luokiteltava direktiivin 96/71 1 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi työvoiman vuokraukseksi, on otettava huomioon kaikki seikat, joista ilmenee, onko työntekijän siirtyminen vastaanottavaan jäsenvaltioon itsessään palvelujen tarjoamisen, jota tämä sopimussuhde koskee, tarkoitus vai ei. Muun muassa se, että palvelujen tarjoaja vastaa sen seurauksista, että sopimuksessa määrättyä palvelua ei ole suoritettu sopimuksen mukaisesti, ja se, että kyseinen palvelujen tarjoaja voi vapaasti määrittää tarpeelliseksi katsomansa vastaanottavaan jäsenvaltioon lähetettävien työntekijöiden määrän, ovat lähtökohtaisesti seikkoja, jotka saattavat osoittaa, että tällainen työntekijöiden siirtyminen ei ole itsessään kyseisen palvelujen tarjoamisen tarkoitus. Sitä vastoin sen, että yritys, jolle tämä palvelu suoritetaan, valvoo sitä, että tämä palvelu suoritetaan kyseisen sopimuksen mukaisesti, tai voi antaa yleisiä ohjeita kyseisen palvelujen tarjoajan palveluksessa oleville työntekijöille, perusteella ei voida sinänsä päätellä, että kyse on työvoiman vuokrauksesta.

Oikeudenkäyntikulut

- 42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan liitteessä X olevan 1 luvun 2 ja 13 kohtaa on tulkittava siten, että Itävallan tasavallalla on oikeus rajoittaa työvoiman vuokrausta alueellaan kyseisessä liitteessä olevan 1 luvun 2 kohdan mukaisesti, vaikka työvoiman vuokraus ei koske kyseisessä liitteessä olevan 1 luvun 13 kohdassa tarkoitettua arkaa alaa.
- 2) Kun kyseessä on pääasiassa kyseessä olevan kaltainen sopimussuhde, määritettäessä, onko tämä sopimussuhde luokiteltava palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16.12.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY 1 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi työvoiman vuokraukseksi, on otettava huomioon kaikki seikat, joista ilmenee, onko työntekijän siirtyminen vastaanottavaan jäsenvaltioon itsessään palvelujen tarjoamisen, jota tämä sopimussuhde koskee, tarkoitus vai ei. Muun muassa se, että palvelujen tarjoaja vastaa sen seurauksista, että sopimuksessa määrättyä palvelua ei ole suoritettu sopimuksen mukaisesti, ja se, että kyseinen palvelujen tarjoaja voi vapaasti määrittää tarpeelliseksi katsomansa vastaanottavaan jäsenvaltioon lähetettävien työntekijöiden määrän, ovat lähtökohtaisesti seikkoja, jotka saattavat osoittaa, että tällainen työntekijöiden siirtyminen ei ole itsessään kyseisen palvelujen tarjoamisen tarkoitus. Sitä vastoin sen, että yritys, jolle tämä palvelu suoritetaan, valvoo sitä, että tämä palvelu suoritetaan kyseisen sopimuksen mukaisesti, tai voi antaa yleisiä ohjeita kyseisen palvelujen tarjoajan palveluksessa oleville työntekijöille, perusteella ei voida sinänsä päätellä, että kyse on työvoiman vuokrauksesta.

Allekirjoitukset